

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาการแสวงหาข้อมูล และความวิตกกังวล ของผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับรังสีรักษาในสัปดาห์ที่หนึ่งและสี่ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง นอกจากนี้ยังศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพในเรื่องแหล่งข้อมูล และแรงจูงใจในการใช้แหล่งข้อมูลนั้น

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยมะเร็งที่มารับการรักษาจากแผนกผู้ป่วยนอก ณ หน่วยรังสีรักษา โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ตั้งแต่เดือนมกราคม พศ. 2535 ถึง พฤษภาคม พศ. 2535 โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ทั้งเพศหญิงและเพศชาย
2. ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งเป็นครั้งแรก
3. ได้รับรังสีรักษาเป็นครั้งแรก
4. มีสติสัมปชัญญะดี สามารถสื่อสารภาษาไทยรู้เรื่องและเข้าใจ
5. ยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตามลักษณะดังกล่าวข้างต้น จำนวน 60 ราย

สถานที่ศึกษา

สถานที่ศึกษารั้งนี้คือ หน่วยรังสีรักษา โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ซึ่งเป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยขนาด 650 เตียง รับผู้ป่วยโรคมะเร็งที่ต้องการรักษาด้วยรังสี ผู้ป่วยจะต้องมารับการรักษาติดต่อกันทุกวัน ยกเว้นวันหยุดราชการ ในวันแรกที่มารับการรักษา ผู้ป่วยจะได้รับแจกเอกสารจากเจ้าหน้าที่รังสี เป็นเอกสารเกี่ยวกับโรคมะเร็ง และการปฏิบัติตัวในระหว่างรับรังสีรักษา นอกจากนี้เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์จะให้คำปรึกษาในเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษา และที่อยู่อาศัย ในระหว่างรับการรักษา ผู้ป่วยจะได้รับการเจาะเลือดตรวจนับเม็ดเลือดทุก 1-2 สัปดาห์ ถ้าหากพบผลเลือดผิดปกติ แพทย์จะนัดพบผู้ป่วย หรือถ้าหากผู้ป่วยมีอาการผิดปกติก็สามารถพบแพทย์ได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล บันทึกเกี่ยวกับ อายุ เพศ ระยะเวลาในการศึกษา ศาสนา สถานภาพสมรส รายได้ ที่อยู่อาศัย ตำแหน่งของการเป็นโรคมะเร็ง ระยะของโรคและอื่นๆ

2. แบบสอบถามการแสวงหาข้อมูล แปลและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามการแสวงหาข้อมูลของ ฮอปกินส์ (Hopkins : Information Preference Questionnaire, 1986) มี 14 ข้อ ลักษณะคำถามเกี่ยวกับการแสวงหาข้อมูล และความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคและรังสีรักษา คำถามที่แสดงถึงการแสวงหาข้อมูลมี 8 ข้อ อีก 6 ข้อ เป็นคำถามที่แสดงถึงการไม่แสวงหาข้อมูล แต่ละข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งในการแสวงหา

ข้อมูล ถึง 1 คะแนน หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในการแสวงหาข้อมูล คะแนนต่ำสุด
จะได้เท่ากับ 14 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 70 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ ฮอปกินส์ (Hopkins , 1986) หาความเที่ยงของ
เครื่องมือในผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับเคมีบำบัด จำนวน 38 ราย โดยวิธีความสอดคล้อง
ภายในได้ 0.88 และโดยวิธีทดสอบซ้ำ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาความตรงของเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน
3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษา คืออาจารย์พยาบาลทางการพยาบาล
จิตเวช อาจารย์พยาบาลทางอาชีวศาสตร์ และอาจารย์แพทย์ทางรังสีรักษา สำหรับ
การหาความเที่ยงของเครื่องมือโดยวิธีหาความสอดคล้องภายใน ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาช (Cronbach coefficient) ในกลุ่มผู้ป่วยมะเร็งที่มีคุณสมบัติเหมือน
กลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 20 ราย ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83 และ
เมื่อนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 60 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.84 ใน
สัปดาห์แรก และ 0.83 ในสัปดาห์ที่สี่ที่ได้รับรังสีรักษา

3. แบบสอบถามความวิตกกังวลขณะเผชิญ (State-Trait Anxiety
Inventory Form X-1) สร้างโดยสไปล์เบอร์เจอร์ และคณะ (Spielberger
et al., 1970) แปลโดย พญ. นิตยา คุชภัคดี ดร. สายฤดี วรกิจโกคาทร และ
ดร. มาลี นิสัยสุข (สุรีย์พร มาลา, 2534) มีทั้งหมด 20 ข้อ ค่าถามที่แสดงถึงความ
วิตกกังวลในทางบวกมีจำนวน 10 ข้อ และแสดงถึงความวิตกกังวลในทางลบมีจำนวน
10 ข้อ โดยกลับคะแนนข้อที่เป็นทางลบก่อนรวมคะแนนทั้งหมด การให้คะแนนเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ จาก 1 คะแนนหมายถึง มีความวิตกกังวลระดับต่ำสุด
ถึง 4 คะแนน หมายถึง มีความวิตกกังวลสูงสุด คะแนนรวมต่ำสุดเท่ากับ 20 คะแนน
และคะแนนรวมสูงสุดเท่ากับ 80 คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ สไปล์เบอร์เจอร์และคณะ (Spielberger et al., 1970) นำแบบสอบถามไปใช้กับนักศึกษาเพื่อหาความตรงตามโครงสร้าง พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันในสภาวะที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach coefficient) ได้ค่าดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

ตารางแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น แอลฟาของแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ ภายใต้อุณหภูมิต่าง ๆ

เหตุการณ์	เพศชาย			เพศหญิง		
	Mean	SD	Alpha	Mean	SD	Alpha
คุณภาพขนตัดึงเครียด	50.03	12.48	.94	60.94	11.99	.93
สอบ	43.01	11.23	.92	43.69	11.59	.93
เหตุการณ์ปกติ	36.99	9.57	.89	37.24	10.27	.91
ฝึกการผ่อนคลาย	32.70	9.02	.89	29.60	6.91	.83

ที่มา STAI MANUAL Table 8 หน้า 11

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยหาความสอดคล้องภายใน ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach coefficient) ในผู้ปวยมะเร็งที่มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 ราย ได้ค่าแอลฟาเท่ากับ 0.74 และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 ราย ได้ค่าแอลฟาเท่ากับ 0.87 ในสัปดาห์แรก และ 0.86 ในสัปดาห์ที่สี่ของการได้รับรังสีรักษา

4. แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยมีข้อคำถาม 2 ข้อ คือ
 - 4.1 ท่านแสวงหาข้อมูลจากที่ใดบ้างหรือจากใคร
 - 4.2 ท่านมีแรงจูงใจในการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างไร

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หน่วยรังสีรักษา โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ในเวลาราชการทุกวัน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะที่กำหนดจากทะเบียนผู้ป่วยที่มารับรังสีรักษา เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ในระหว่างที่ผู้ป่วยนั่งรอรับการรักษา ผู้วิจัยแนะนำตัวขอความร่วมมือในการวิจัยและพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วยในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้
2. อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด ก่อนให้ผู้ป่วยตอบแต่ละชุด โดยเรียงลำดับดังนี้ ข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความวิตกกังวล และแบบสอบถามการแสวงหาข้อมูล ทำการเก็บข้อมูลในวันที่ 2 หรือ 3 ของการรับรังสี และสัปดาห์ที่สี่ เนื่องจากในวันแรกนั้นผู้ป่วยเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทาง กรณีที่ผู้ป่วยอ่านหนังสือไม่ได้ ผู้วิจัยจะอ่านให้ฟังซ้ำ ๆ และให้ผู้ป่วยตอบทีละข้อ ในการศึกษาผู้ป่วยที่อ่านหนังสือไม่ออกมีจำนวน 12 ราย (ร้อยละ 20) สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ และจัดบันทึกทันทีหลังเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลทั้งหมด
3. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS PC (Statistical Package for the School Science Personal Computer) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีสกัดเอาแก่นที่เป็นสาระ (Theme) และเสนอในเชิงบรรยาย